Dosarul nr. 4r-1660/23
Nr. generat de PIGD 4-22025488-02-4r-05052023
Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani
Judecător: Sîrbu Victor

D E C I Z I E
În numele Legii

01 aprilie 2025 mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții de Apel Centru
Având în componența sa:
Președintele ședinței, judecător: Marcel Juganari
Judecători: Vitalie Pîslariuc și Natalia Mămăligă

A examinat *fără participarea părților*, în ordine de recurs, recursul declarat de contravenientul SRL ”Verwaltung”, administrator Ceban Sergiu împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 28 noiembrie 2022, prin care a fost recunoscut vinovat **SRL „Verwaltung”**, c/f 1*****1908, de comiterea contravenției prevăzute de art. 55 alin. (3) lit. d) Cod contravențional, stabilindu-i-se sancțiunea sub formă de amendă în mărime de 150 (una sută cincizeci) unități convenționale, echivalentul a 7 500 (șapte mii cinci sute) lei, -

Procedura de citare a părților a fost îndeplinită.
Agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Stat al Muncii – Prisacari Andrei și contravenientul SRL ”Verwaltung”, administrator Ceban Sergiu nu au depus referință sau careva materiale suplimentare până la data de 06.02.2025 ora 09:30.

Examinînd probele din dosar în raport cu argumentele invocate în recursul declarat, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru –

C O N S T A T Ă:

Soluția și argumentele instanței de fond.
1. La 22 februarie 2022, agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Stat al Muncii – Prisacari Andrei a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție nr. PV-ISM-2021-01686 din 22 februarie 2022, în baza art. 55 alin. (1) lit. d) Cod contravențional, în privința SRL „Verwaltung”, pe faptul că, în urma vizitei inspectorului la fața locului și solicitării directe a documentației și a altei informații, de către persoana controlată, au fost prezentate actele care confirmă neachitarea plăților de compensare și a restanțelor salariale în raport cu salariata Bostan Virginia.

Ca rezultat al efectuării controlului inopinat în cadrul SRL „Verwaltung”, de către administrația întreprinderii vizate au fost admise următoarele încălcări în ce privește respectarea legislației muncii și anume: 1) administrația SRL „Verwaltung” în cazul rezilierii contractului individual de muncă cu salariata Bostan Virginia nu a efectuat compensarea concediilor de odihnă anuale nefolosite în mărime de 4468,82 lei, prin ce nu se respectă prevederile art. 119 alin. (1) din Codul Muncii. 2) Angajatorul nu respectă termenele de efectuare a achitărilor în cazul încetării contractului individual de muncă cu salariata Bostan Virginia în mărime de 2500,00 lei, contrar prevederilor art. 143 din Codul Muncii.

În privința lui SRL „Verwaltung” a fost pornit proces contravențional pentru comiterea contravenției prevăzute de art. 55 alin. (3) lit. d) Cod contravențional.

2. Prin hotărîrea *Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 28 noiembrie 2022* s-a hotărât: *”Se recunoaște vinovat **SRL „Verwaltung”**, c/f 1*****1908, adresa juridică mun. Chișinău, str. Independenței, nr. 24/1, ap. 78, de comiterea contravenției prevăzute de art. 55 alin. (3) lit. d) Cod contravențional, stabilindu-i sancțiunea sub formă de amendă în mărime de 150 (una sută cincizeci) unități convenționale, echivalentul a 7 500 (șapte mii cinci sute) lei.*

*În conformitate cu prevederile art.34 alin.(3) Cod contravențional, se explică **SRL „Verwaltung”** că, este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plătește în cel mult 3 zile lucrătoare de la data aducerii la cunoștință a deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale. În acest caz se consideră că sancțiunea amenzii este executată integral”.*

Solicitările recurentului:

3. *Împotriva hotărîrii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 28 noiembrie 2022, a declarat recurs contravenientul SRL ”Verwaltung”, administrator Ceban Sergiu prin care solicită: admiterea recursului, casarea integrală a hotărârii și remiterea cauzei la rejudecare în prima instanță.*

În motivarea cerințelor sale recurentul a invocat următoarele aspecte:

- de către agentul constatator la dosar este anexat Extrasul din Registrul de stat al persoanelor juridice a contravenientului din 24.08.2018, neactualizat, fapt prin care a fost dusă în eroare instanța de judecată în partea ce ține de adresa juridică a contravenientului, dar și a urmărit scopul ca, contravenientul să nu fie citat pe o adresa corectă pentru a avea posibilitatea de a se prezenta în instanță de judecată și a-și argumenta și proba poziția;

- instanța de judecată a examinat cauza superficial și unilateral fără a da o apreciere obiectivă probelor din dosar și anume, nu a stabilit și nu a luat în considerație toate circumstanțele cauzei, nu a analizat și cercetat toate probele pro și contra care indică la persoana celui vinovat, mai mult ca atît nu a făcut o apreciere corectă declarațiilor, contravenientului, victimei, martorului și agentului constatator,

dîndu-i faptei săvârșite o încadrare juridică greșită, astfel a emis o hotărîre nemotivată;

- instanța de fond fără a supune aprecierii motivate invocate de către contravenient cu referire la procesul-verbal cu privire la contravenție, în mod necondiționat, a constatat vinovăția acestuia în comiterea faptei imputate, prin procesul-verbal cu privire la contravenție;

- astfel, analizînd materialele cauzei se constată lipsa elementului volitiv al comiterii faptei contravenționale din partea contravenientului, or agentul constatator la etapa acumulării probelor nu a prezentat nici o dovadă a intenției contravenientului;

- totodată, nu a putut fi identificată anume dorința făptuitorului de a comite această contravenție și prin urmare, nu există în cazul dat factorul volitiv care l-a determinat pe făptuitor să încalce prevederile legate de muncă. în alți termeni, voința lăuntrică a făptuitorului s-a realizat datorită faptului, că acesta a discutat cu agentul constatator, în urma căruia ultimul a ajuns la concluzia despre vinovăție;

- mai mult ca atît în acțiunile contravenientului, lipsește unul din elementele constitutive ale contravenției-vinovăția sub forma intenției directe, circumstanțe ce duc la lipsa faptului contravenției în acțiunile acestuia;

- cât privește necesitatea sancționării în baza art.55 (3) lit. d) Cod contravențional prin faptul că, contravenientul în cazul rezilierii contractului individual de muncă cu salariata Bostan Virginia nu a efectuat compensarea concediilor de odihnă anuale nefolosite în mărime de 4468,82 lei, și nu a respectat termenele de efectuare a achitărilor în cazul încetării contractului individual de muncă cu salariata Bostan Virginia în mărime de 2500,00 lei, or, din motivul că salariata Bostan Virginia nu deținea cârd salarial, ultima urma imediat după încetarea contractului individual de muncă să se prezinte la sediul contravenientului în contabilitate ca sa-și ridice sumele sus menționate în valoare totală de 6968,83 lei, dar din motive necunoscute ultima nu s-a prezentat;

- prin urmare, menționează faptul că nenumărate ori atât telefonic cât și în scris salariata Bostan Virginia a fost informată despre faptul că să se apropie la sediul companiei „Verwaltung” S.R.L pentru a-și ridica plata pentru salariu și plata pentru concediul nefolosit în sumă de 6968,83 lei, fapt confirmat și prin răspunsul cu nr.99 din 22.03.2022 la notificarea din 16.03.2023 prin care contravenientul repetat îi solicită salariatei Virginia că poate să se apropie în fiecare zi de luni până vineri între orele 08:00 și 17:00 pe adresa mun. Chișinău, str. Ion Inculeț 105/2 pentru a vă ridica salariu și restul plăților ce îi revin conform legislației în cazul încetării raportului individual de muncă. Din care motiv dumneaei nu s-a prezentat din data încetării contractului individual de muncă până în prezent pentru a ridica salariu și restul plăților ce vă revin conform legislației în cazul încetării raportului individual de muncă nu este cunoscut de către compania ”Verwaltung”S.R.L, cu toate că s-au declarat permanent deschiși pentru evitarea unor raporturi litigioase, (răspunsul nr.99 din 22.03.2022 anexat la recurs);

- pe parcursul procesului contravențional, părțile au dreptul să fie asistate de un apărător (avocat). În momentul pornirii procesului contravențional, autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională este obligată să aducă la cunoștință persoanei pasibile de răspundere contravențională dreptul ei de a fi asistat de un apărător;

- conform art.382 alin. (1), (2), (3) (5) (6) și (7) Cod contravențional, Citarea este o procedură prin care autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională asigură prezentarea persoanei în fața sa pentru desfășurarea normală a procesului contravențional. Citarea se face prin invitație scrisă, care se înmînează de către autoritatea competentă sau se expediază prin poștă. Citarea se face în așa mod fel ca persoana chemată să primească invitația cu cel puțin 5 zile înainte de data cînd ea trebuie să se prezinte în fața autorității respective. În cazul în care nu anunță autoritatea despre imposibilitatea de a se prezenta la data, ora și locul indicate în citație ori în cazul în care nu se prezintă nemotivat, persoana poate fi supusă amenzii judiciare, în conformitate cu art.201 CPP, sau aducerii silite. Acțiunea procedurală de citire a persoanei în timpul procesului contravențional se efectuează în conformitate cu art.237-242 din codul de procedură penală. Actele de procedură se comunică persoanei potrivit regulilor de citare;

- potrivit art.384 alin.(2) lit. a) Cod contravențional, Persoana în a cărei privință a fost pornit un proces contravențional are dreptul la apărare.

4. Conform art.471 alin. (1)-(2) din Codul contravențional, *recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezența părților. Instanța de recurs fixează data examinării recursului și dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului de depunere a referinței.*

4.1. Colegiul penal, ținând cont de faptul că, speța deferită justiției nu reprezintă o cauză de un interes deosebit pentru jurisprudență care ar impune prezența părților nemijlocit în ședință de judecată, prin prisma dispoziției generale din art. 471 alin.(1) din Codul contravențional, a procedat la examinarea cauzei contravenționale fără prezența părților, dar cu acordarea dreptului participanților la proces de a depune referințe.

Aprecierea instanței de recurs.

5. *Analizând și apreciind motivele invocate în recurs, în cumul cu materialele cauzei contravenționale și prevederile legale pertinente, Colegiul penal conchide că, recursul declarat de contravenientul SRL ”Verwaltung” împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 28 noiembrie 2022, este fondat și pasibil de a fi admis, cu casarea hotărârii instanței de fond și remiterea cauzei la rejudecare, din următoarele considerente:*

6. În conformitate cu prevederile art.473 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod contravențional, după examinarea recursului, instanța de recurs admite recursul, casând hotărârea atacată, parțial sau integral, și adoptă dispune rejudecarea cauzei în

primă instanță dacă este necesară administrarea de probe suplimentare, dacă a constatat încălcări ale normelor de procedură privind formarea completului instanței de judecată, **privind citarea obligatorie a părților**, **privind respectarea dreptului la apărare** și a dreptului la interpret, precum și dacă a constatat încălcări ale prevederilor art.33-35 din Codul de procedură penală aplicate corespunzător.

7. Instanța de recurs relevă că, domeniul contravențional a fost asimilat „acuzațiilor în materie penală", în înțelesul european autonom al art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Analizând situația de fapt a cauzelor *Ziliberberg contra Moldovei, hotărâre din 01.02.2005, §35 și Anghel contra României, hotărâre din 04.10.2007, §52*, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că în aceste spețe predomină elementele care sugerează că a fost vorba de acuzații penale. Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice materiei penale, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de art.6 §2 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

8. În temeiul prevederilor art.462 alin. (1) Cod Contravențional, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, Colegiul Penal constată că deși prima instanță își întemeiază concluzia și apreciază circumstanțele de fapt a cauzei prin prisma normelor legale care statuează că, autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atât circumstanțele care dovedesc vinovăția persoanei, cât și cele care dezvinovățesc persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, precum și circumstanțele atenuante sau agravante, însă la caz instanța de judecată a încălcat normele procedurale care duc nemijlocit la efectuarea acestor acțiuni.

9. Colegiul penal reține la caz că, contravenientul SRL "Verwaltung", administrator Ceban Sergiu a fost limitat de a participa în ședințele de judecată, or la cazul dedus judecății se atestă faptul că SRL "Verwaltung", nu a fost citată legal, la materialele cauzei lipsind o dovadă de recepționare a citației în acest sens.

Mai mult decât atât, instanța de fond a notat că, ccontravenientul SRL „Verwaltung", fiind citat de 2 ori la adresele indicate în procesul – verbal cu privire la contravenție și în extrasul din Registrul persoanelor juridice, nu s-a prezentat. Având în vedere epuizarea posibilităților de citare, instanța de fond a conchis posibilă examinarea cauzei în lipsa contravenientului, care nu s-a prezentat la oficiul poștal pentru a ridica citațiile, acestea rămânând nereclamate.

Însă, Colegiul penal atestă că ***SRL "Verwaltung" a fost citată la un sediu vechi – str. Independenței 24/1, ap. of. 78, mun. Chișinău. Mai mult decât atât, pe adeverința poștală a citației, remisă instanță, este indicat "plecat" (f. d. 16, 17).***

Or, ***potrivit Extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice din 25 ianuarie 2022 și Deciziei privind înregistrarea modificărilor din aceiași dată, Colegiul penal atestă că SRL "Verwaltung" are sediul pe str. Căușeni 12, mun. Chișinău.*** Respectiv contravenientul contravenientul SRL "Verwaltung", administrator Ceban Sergiu nu a cunoscut despre ședința de judecată și nu s-a prezentat în instanța de fond.

În acest sens, Colegiul penal reține că, **instanța de fond nu a întreprins măsurile necesare în vederea citării legale a contravenientului.**

10. Astfel, ***prin faptul examinării cauzei în lipsa contravenientului, dar și a unui apărător al acestuia, a avut loc o încălcare directă a articolului 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, care garantează dreptul la un proces echitabil, adică dreptul oricărei persoane la judecarea în mod echitabil a cauzei, în mod public, într-un termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, precum și dreptul la apărare.***

Articolul 6 al Convenției mai garantează și dreptul învinuitului să participe la examinarea procesului său penal. Acest drept face parte implicit din noțiunea de principiu al contradictorialității și poate să derive din garanțiile conținute la literele c), d) și e) ale articolului 6 paragraful 3 - „dreptul acuzatului de a se apăra el însuși", „de a solicita audierea martorilor acuzării și să obțină citarea și audierea martorilor apărării în aceleași condiții ca și martorii acuzării".

Lezarea dreptului la un proces echitabil constă, în cazul dat, în aceia, că instanța de fond a examinat cauza în lipsa contravenientului și a victimei, iar prezența acestora la examinarea acesteia era obligatorie.

11. Conform prevederilor art. 381 alin. (4) Cod Contravențional, autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atît circumstanțele care dovedesc vinovăția persoanei, cît și cele care dezvinovățesc persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, precum și circumstanțele atenuante și agravante.

12. Prin urmare, Colegiul penal reiterează că, potrivit prevederilor art.382 alin. (1), (6) Cod contravențional „citarea este o acțiune procedurală prin care autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională asigură prezentarea persoanei în fața sa pentru desfășurarea normală a procesului contravențional.

Acțiunea procedurală de citare a persoanei în timpul procesului contravențional se efectuează în conformitate cu art. 237-242 din Codul de procedură penală.

13. Așadar, conform prevederilor art. 239 CPP, alin. (1) Citația se înmânează personal celui citat, care va semna dovada de primire. (2) Dacă persoana citată nu vrea să primească citația sau, primind-o, nu vrea sau nu poate să semneze dovada de primire, agentul lasă citația celui citat ori, în cazul refuzului de primire, o afișează pe ușa locuinței acesteia întocmind despre aceasta un proces-verbal. (3) În cazul în care

citarea se face potrivit art.238 alin.(1), (4)-(6), administrațiile instituțiilor respective sînt obligate să înmîneze de îndată citația persoanei citate contra semnătură, certificîndu-i semnătura în dovada de primire sau indicînd motivul pentru care nu s-a putut obține semnătura acesteia. Dovada de primire se predă agentului procedural, care o înaintează organului de urmărire penală sau instanței de judecată care a emis citația.

Iar, potrivit art. 241 CPP „dacă persoana citată și-a schimbat adresa, agentul afișează citația pe ușa locuinței indicate în citație și se informează pentru a afla noua adresă, menționînd în procesul-verbal datele obținute.

14. În conformitate cu prevederile art.242 CPP alin.(1), dovada de primire a citației trebuie să cuprindă numărul dosarului penal, denumirea organului de urmărire penală sau a instanței care a emis citația, numele, prenumele și calitatea procesuală a persoanei citate, precum și data pentru care este citată. Dovada de primire trebuie să cuprindă, de asemenea, data înmînării citației, numele, prenumele, calitatea și semnătura celui ce înmînează citația, certificarea de către acesta a identității și a semnăturii persoanei căreia i s-a înmînat citația, precum și indicarea calității acesteia. (2) Ori de cîte ori, cu prilejul predării sau afișării unei citații se întocmește un proces-verbal, acesta va cuprinde, în mod corespunzător, și mențiunile indicate în alin.(1)”.

Iar, conform prevederilor art. 382 al. (7) Cod Contravențional „Actele de procedură se comunică persoanei potrivit regulilor de citare”.

Conform art. 20 a Constituției Republicii Moldova, *orice persoană are dreptul la satisfacție efectiva din partea instanțelor judecătorești atunci când drepturile, libertățile și interesele acesteia au fost violate.*

Astfel, reieșind din faptul că erorile admise de către instanța de fond nu pot fi reparate de către instanța de recurs, Colegiul penal va remite cauza dată la o nouă reexaminare în instanța de fond.

15. Prin urmare, luând în considerație, cele menționate mai sus, instanța de recurs ajunge la concluzia prima instanță urmează să reexamineze cauza contravențională respectivă, aceasta urmează să respecte procedura de citare legală a participantului la proces – contravenientul, or, pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului.

16. Subsecvent celor enunțate, Colegiul penal va admite recursul declarat de contravenientul SRL ”Verwaltung”, administrator Ceban Sergiu împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 28 noiembrie 2022, cu casarea hotărârii contestate și va dispune rejudecarea cauzei în primă instanță, de către un alt complet de judecată.

În conformitate cu prevederile art. 473 alin.(1) pct. 2) lit. c), 474 Cod contravențional, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru –

D E C I D E:

Recursul declarat de contravenientul SRL ”Verwaltung”, administrator Ceban Sergiu împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 28 noiembrie 2022, *se admite, casează integral hotărârea şi remite cauza la rejudecare în aceiaşi instanţă, în alt complet de judecată.*

Decizia este irevocabilă

Președintele ședinței, judecător: ***Marcel Juganari***

Judecător: ***Vitalie Pîslariuc***

Judecător: ***Natalia Mămăligă***